

Arbejdsprogram for YA Natur og vand 2025							
ID nr.	Indsatsområde	Titel	Kort beskrivelse	Ydelseskategori	Leverance	Ministeriernes frist for bestilling	Universitet - forventet frist for leverance.
T1.1	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Varelselisten - når du står i ledet Overvågning	Notater, rapporter		løbende
T1.2	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Kvalitetssikring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v. ODAG-opgaver		løbende
T1.3	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Tekniske anvisninger	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
T1.4	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
T1.5	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Mådeaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
T1.6	Tværgående indsatsområder	Overordnet koordinering, Andet herunder Folketingsspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
T1.7	Tværgående indsatsområder	FDC, Justering NOVANA (tværgående, koordinering)	se FDC AP 2025 * Der allokeres ressourcer til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til T1.3, T1.4 og T1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
T2	Tværgående indsatsområder	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
T2.1	Tværgående indsatsområder	Opdatering eller udvikling af tekniske anvisninger (TA) på alle fagområder.	se FDC AP 2025 Finansiering efter nærmere afklaring vedr. T3.23	Overvågning	TA'er		løbende
T3	Tværgående indsatsområder	Rådgivning					
T3.1	Tværgående indsatsområder	Ad hoc rådgivningsopgaver, alle områder froset MFS	Løbende opgaver af mindre omfang inden for alle indsatsområderne. Forskningsbanken skal anvendes ved bestilling. Procentvis fordeling (af timer): Tværg. 30 %, natur: 10%; Sø 6 %, vandløb: 5 %, Vand-/ nærløst/transport 9 %, LOOP: 5 %; risiko (vand): 11 % (under MFS) hav 20,0 % ; klima: 4 %)	Rådgivning	Notat	Februar	Løbende
T3.7-2017	Tværgående indsatsområder	Faglig kommentering af EU-risikovurderinger for invasive arter	DCE vurderer og kommenterer risikovurderinger, der udarbejdes som grundlag for at indtælle nye arter til EU-listen over invasive arter. Det omfatter arter på tværs af artsgrupper, både herrestisk og olvestisk (salt- og ferskvand). DCE's opgave er bl.a. en faglig vurdering af artens påvirkning under danske forhold, samt udfærdigelse af faktoark. Opgaven skal sikre faglig vurdering og kommentering af risikovurderinger for en række invasive arter ift. om de opfylder kravene i forordningen om invasive arter. DCE inddrager eksperter for at dække alle relevante artsgrupper. Nærmere beskrivelse af opgaven forefindes.	Rådgivning		Løbende	Løbende
T3.8-2019	Tværgående indsatsområder	Bistand til basalanalyser og Natura 2000-planer -	Rådgivning vedr. Natura 2000-planerne samt naturgenopretningsforordning	Rådgivning	Andet	Løbende	Løbende
Ny	Tværgående indsatsområder	Rådgivning og løbende vedligeholdelse af det faglige grundlag for dambrugsbekendtgørelsen	Det forventes, at der vil være behov for opdateringer af bl.a. ældre faglige notater og rapporter, der ligger til grund for dambrugsbekendtgørelsen (nr. 1567 af 7. december 2016) eller berører spørgsmål til gældende og tidligere bekendtgørelser, men muligvis også nye spørgsmål, som ikke tidligere er berørt	Rådgivning	Notat	Marts	Løbende
T3.11-2020	Tværgående indsatsområder	Fremsendelse af data til brug på Miljøtilstand.dk Miljøstyrelsens nye hjemmeside om miljø- og naturtilstand	Fremsendelse af data i excel-filer på 20 indikatorer, så snart nye data foreligger samt være i dialog med Miljøstyrelsen om DCE's publicering. Miljøstyrelsen opdaterer først Miljøtilstand.dk efter resultaterne er publiceret af DCE selv. Miljøstyrelsen opdaterer løbende Miljøtilstand.dk med de nyeste tal. Det er ambitionen, at borgerne altid skal kunne finde de nyeste resultater på de udvalgte indikatorer på Miljøtilstand.dk. For at kunne gøre det, skal DCE fremsende data på de 20 indikatorer, som DCE datakvalificerer, så snart der foreligger nye data på disse indikatorer. Data skal fremsendes som excel-filer. Herudover skal DCE være i dialog med Miljøstyrelsen om data på indikatorerne, give meldinger om, hvornår nye data kan forventes og hvornår DCE selv publicerer data.	Andet	Andet	Februar	Løbende
T3.13-2021 (tidligere T3.2)	Tværgående indsatsområder	Internationale konventioner (for) Tværgående	Under HELCOM (PLC IG) og OSPAR (INPUT) er der permanente faglig-/tekniske arbejdsgrupper og PLC projekt vedrørende opgørelse af tilstanden af vand- og stoffilfænder (næringsstoffer og udvalgte tungmetaller og andre stoffer). Der er mødedeltagelse, forberedelse og bidrag til mødedokumenter og kommentering heraf, input til/udarbejdelse af indikatorer og rapporter, vurdering af overholdelse af udlædningslofter, stofkilder, vurdering af forskellige virkemidler, metodeudvikling og guidelines, kvalitetssikring af indikatorer og rapporter og input arbejdsgrupper herunder også HELCOM RedCore DG). Bidrag vedr. stoffilfænder og kommentering af dokumenter om disse emner til andre HELCOM og OSPAR grupper m.v. Endvidere omfatter den hyppige genindberetninger af ældre data, når disse korrigeres og genberegnes. Opgaven omfatter også arbejdet i Nordisk screening gruppe om nye miljøfarlige stoffer og NORMAN netværket om miljøfarlige stoffer.	Rådgivning	mødedeltagelse, andet: referat, forberedelse, opfølgning.	Løbende	Løbende

T3.14-2021 (tidligere T3.2)	Tværgående indsatomsråder	Rådgivning og udvikling vedrørende det marine miljø og havstrategi (EU, IMO, HELCOM og OSPAR)	DCE repræsenterer helt eller delvist MIM ved en række internationale fora under diverse internationale konventioner/aftaler/EU arbejdsgrupper mv, med fx: Mådedeltagelse, mådeforberedelse, folglig kommentering/ bidrag, national kontaktperson, og koordinering. Endvidere bidrager DCE med folglig kommentering og input til en række møder uden DCE's deltagelse. Opgaverne og deres finansiering er beskrevet i samlet i bilag til ydelsesaftalen med AU. Der kan efter afrale prioriteres mellem T3.14 og T3.16 i løbet af året.	Rådgivning	Mådedeltagelse mv	Løbende	Løbende
T3.15-2021 (tidligere T3.2)	Tværgående indsatomsråder	Internationale konventioner (data:rapportering/ periodic assessments)	DK har en række data:rapporteringsforpligtelser ift. internationale konventioner. Standard data:rapporteringer (typisk årlig) finansieres under NOVANA rammen (FDC opgave). Herudover er der større assessments, hvor f.eks. Pollution Load Compilation (PLC) er en fast tilbagevendende forpligtelse ift. HELCOM Recommendation, der indebærer detaljerede opgørelse og modellering af næringsstofkilder i alle målte oplande og detaljerede rapporteringer, skriftlige bidrag og medvirken til HELCOM rapportering. Dette sker hvert 4-6 års interval. Dette kræver en selvstændige ressource, der her forfølgt som et gennemsnit per år. I det omfang det prioriteres indenfor ressourcen er der også ekstra beregnings- og rapporteringsopgaver ift. HELCOM HOLAS og OSPAR QSR assessments og andre løbende datacalls.	Rådgivning	Andet data:rapportering, beregninger/modellering	Løbende	Løbende
T3.16-2021	Tværgående indsatomsråder	Udvikling, test og konsekvensvurdering af marine værdier og indikatorer (EU, HELCOM og OSPAR) - havstrategi	Der er løbende brug for rådgivning, mådedeltagelse, folglig kommentering m.m. i forbindelse med udviklingen af Danmarks Havstrategi. Resourceforbruget er blevet opskaleret ift. sidste år, da der vil være brug for øget bistand ift. værdier og indikatorer. Der kan efter afrale prioriteres mellem T3.14 og T3.16 i løbet af året.	Rådgivning	Notat, mådedeltagelse	Løbende	Løbende
T 3.18-2022	Tværgående indsatomsråder	Trækningsret FVM til YA LER opgaver	Trækningsret fra FVM til rådgivningsopgaver på YA LER svarende til 0,738 mio. Kr. (2025 niveau)	Rådgivning	(Endelig ressourcetsætning og evt. Prioritering af opgaver på LER-afdelens AP25 videres)	Se LER afrale	Se LER afrale
T3.21-2023	Tværgående indsatomsråder	Kommende arbejde med fastsættelse af næringsstofudledningslofter i OSPAR	Folgligt arbejde til fastlæggelse af udledningslofter for næringsstoffer, valg af byrdefordelingsmodel samt økonomiske konsekvensvurderinger. Det omfatter rådgivning, vurdering og evt. konsekvensberegninger af arbejde udført af andre lande/institutioner. Der kan efter afrale prioriteres mellem T3.21 og T3.22 i løbet af året.	Rådgivning	Notat	Løbende	Løbende
T3.22-2023	Tværgående indsatomsråder	Implementering af HELCOMs Baltic Sea Action Plan (BSAP) samt af OSPARs Miljøstrategi (NEAES)	Ifm. implementering af BSAP og NEAES skal tiltag, målsætninger og opgaver udvikles, og i den forbindelse kan der blive behov for folglig bistand fra DCE. Der kan efter afrale prioriteres mellem T3.21 og T3.22 i løbet af året.	Rådgivning	Notat	Løbende	Løbende
Ny T3.25-2024	Tværgående indsatomsråder	Vurdering af risiko for miljøet ved anvendelse af gødningsprodukter og jordforbedringsmidler m.v.	Formål og baggrund Landbrugsstyrelsen ser et gødningsbehov i udvikling, hvor der bliver markedsført stadig flere produkter med nye kreative indholdstoffer. Landbrugsstyrelsen kan nedlægge midlertidigt eller permanent handelsforbud, hvis Landbrugsstyrelsen har begundet mistanke om, at produkterne ved normal brug har en skadelig virkning for mennesker, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet. Landbrugsstyrelsen besidder ikke kompetencer, til at lave en sådan vurdering. Landbrugsstyrelsen har derfor behov for at kunne rådføre sig hos folglige kompetencer på universiteterne. Det er ikke muligt på forhånd at vide, hvilke typer af indholdstoffer, gødningsprodukter fremadrettet tilføre produkterne omfatter af gødningsloven (gødningsprodukt, jordforbedringsmiddel, vækstmedie, biostimulant eller hæmmer). Indhold Opgaven består af følgende del-elementer: 1) En indledende vurdering af produkterne mhp. at identificere hvilke miljøfremmede skadelige stoffer, der er i produkterne, eller der kan være risiko for findes i produkterne. 2) En vurdering af hvorvidt informationer fra sikkerhedsdatabladene giver anledning til mistanke om, at produkterne har en skadelig virkning for mennesker, dyrs eller planters sundhed eller for miljøet. Landbrugsstyrelsen forventer at have behov for rådgivning angående 1-3 produkter om året. Det er forventningen, at opgaven kan løses ved hjælp af literatursøgning af eksisterende data. I tilfælde af, at det bliver identificeret, at der mangler viden eller laboratorie analyser eller andet, kan en nærmere beskrivelse af dette behov udarbejdes til næste runding af arbejdsprogrammet.	Rådgivning	Notat	Løbende	Løbende
Ny T4 2024	Tværgående indsatomsråder	Formidling					
T4	Tværgående indsatomsråder	Formidling, alle områder	Formidling af viden og data fra rammeaftalens opgaver, der synliggør rådgivningen af myndigheder og giver videndeling til miljøsektoren samt den brede offentlighed. Formidling sker bl.a. via hjemmeside, nyhedsbreve, pressekontakt og vejledning af forskere, der stiller sig til rådighed for pressen	Andet			
M1	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
M1.1-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Folglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter	Løbende	Løbende
M1.2-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Kvalitetssikring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.	Løbende	Løbende
M1.3-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er	Løbende	Løbende
M1.4-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Metodeudvikling, interkalibreringer - generelt	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter	Løbende	Løbende
M1.5-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Meddelelser og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.	Løbende	Løbende
M1.6-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	FDC, Andet herunder Folketingspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter	Løbende	Løbende
M1.7-2024	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	MFS	FDC, Justering NOVANA (MFS)	Overvågning	Notater, rapporter	Løbende	Løbende
M2	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					

M2.2 (T3.10.2019)	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Miljerisiko forbundet med ammunition på havbunden.	Der er en række videnskaber, som skal afdækkes for at kunne vurdere miljørisikoen fra den lakkede ammunition der er på havbunden, bl.a. i danske havområder. Denne viden skal etableres ved dansk deltagelse i regionale projekter for Østersøen.	Rådgivning	Rapport	Løbende	Løbende
M2.3 (H3.15)	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Olleanalyser (Forsvaret)		Rådgivning (beredskab)			Løbende
M3	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Rådgivning					
M2.1	MFS - miljøfarlige forurenende stoffer	Ad hoc rådgivningsopgaver, MSF miljøvurderingskriterier	Løbende opgaver af mindre omfang inden for alle indsatsområderne. Forskningsbanken skal anvendes ved bestilling. Udsnit fra ad hoc under forløbene	Rådgivning	Notater m.v.	Løbende	Løbende
N1	Arter og tør natur	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
N1.1	Arter og tør natur	FDC, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
N1.2	Arter og tør natur	FDC, Kvalitetsikring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende
N1.3	Arter og tør natur	FDC, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
N1.5a	Arter og tør natur	FDC, Metodeudvikling, interkalibreringer - generelt	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
N1.6	Arter og tør natur	FDC, Mødeaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
N1.7	Arter og tør natur	FDC, Andet herunder Folkestingspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
N1.8	Arter og tør natur	FDC, Justering NOVANA (naturtyper)	se FDC AP 2024 * Der skal allokeres et beløb til opgaven som udmantes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til N1.3, N1.5a	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
N2	Arter og tør natur	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
N2.2	Arter og tør natur	Feltstation tipperne	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.3	Arter og tør natur	Vejlerne	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.4	Arter og tør natur	Tipperne/Vesttyske fjorde	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.5	Arter og tør natur	Overvågning yngle- og rastefugle vadehavet	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.6	Arter og tør natur	Overvågning vadehavet, æg og allefugle	Jf. NOVANA	konkret overvågning	data		løbende
N2.7	Arter og tør natur	Tøndermarken overvågning	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.8 og 2.9	Arter og tør natur	Midtvinter- fælde og vandfugletælling	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.9	Arter og tør natur	Vandfugletælling	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
N2.10	Arter og tør natur	Levestedsparametre for fugle	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data		løbende
	Arter og tør natur	Regulering ift. Gennemnit 2022-2027	Jf. NOVANA Regulering for afvigelse ift. gennemsnit for programmerperioden (2022 priser)	Konkret overvågning			
N3	Arter og tør natur	Rådgivning					

N1.5.d-2017	Arter og tør natur	FDC, Metodeudvikling, interkalibreringer. Værktøjsområder til vurdering af rapportering til NEC (emissions-direktiv)	Der mangler fortsat afklaring af metoder, efter de første overvågninger. Dette forventes afklaret i 2024, således at der kan færdiggøres en 1A.	Overvågning	Notater, rapporter	februar	februar
N2.1-2017	Arter og tør natur	Servicering af hydrologiprojektet (Vandrendemålinger og prøvetagning af jordvand)	Notat om hydrologiprojektet	Overvågning	Notater, rapporter	februar	Primo 2024
N2.12	Arter og tør natur	National focal point (UN-EC)	Rådgivning vedr. overvågning og modelberegning af luftforureningseffekter, herunder anvendelse af følgetræner, samt deltagelse i den videnskabelige arbejde under UNECE luftkonvention vedr. udvikling heraf. Herudover meddelelser og faglige bidrag til arbejdsgruppen WGE ("Effektgruppen" = videnskabelig arbejdsgruppe om effekter af luftforurening), og gruppen om videnskabelig samarbejdsprogrammer (ICP) under konventionen "ICP Modelling and Mapping", og i faglige taskforce TF Integrated Assessment Modelling. Endvidere gives faglige bidrag til gruppen ICP Integrated Monitoring. Der vil i 2024 også være fokus på afklaring og konkretisering af den besluttede udvidelse af overvågningen under UNECE til at omfatte lysbæns terrestrisk natur. Overvågningen implementeres som en udvidelse af det eksisterende program for Integreret Overvågning og vil blive koordineret med rapporteringen af effekter under EU NEC Direktivet, og det forventes at NOVANA data indsamlet på overvågningsstationer for NEC direktivet vil kunne anvendes til nye program for lysbæns natur. DCE bidrager i den videnskabelige arbejde med disse data, bl.a. i den fortsatte udvikling af biodiversitetsbaserede følgetræner som foregår under Center for Dynamic Modelling under ICP Modelling & Mapping. Den danske repræsentant i WGE, Jesper Bak er valgt til formand og får dermed også plads i EB (Executive Body for Luftkonventionen). Det er aftalt, at det ekstra tidsforbrug søges dækket ved at deltage i nogle af undergrupperne bliver virtuel.	Rådgivning	Notater, meddelelser	Løbende	Løbende
N2.13-2015	Arter og tør natur	Artikel 17 rapportering for bevaringsstatus under Habitatdirektivet	Danmark skal efter en bestemmelse i Habitatdirektivet hvert 6. år afrapportere bevaringsstatus for de arter og naturtyper som er omfattet af direktivet og forekomster i Danmark. Der er tale om en direktivforpligtelse. Den næste rapportering skal afleveres i juni 2025. Arbejdet med dataindsamling, opgørelse og rapportering indledes 1½-2 år før deadline. Finansieres inden for FDC ressourcen N1	Rådgivning	Vidensyntese og dataindsamling Finansieres inden for FDC rammen	februar	Der skal leveres i flere faser: forventeligt i august 2024, december 2024 og juni 2025
N2.14-2018	Arter og tør natur	Biodiversitetshundersøgelse og udvikling af indikationsværktøj til måling af effekt af naturpleje	Undersøgelse og vejledning i forbindelse med pilotprojekt på udvikling af ny effektbaseret naturstøtteordning (værdier fra 2018). I 2025 behaves: -Generel rådgivning vedrørende indikatorernes anvendelighed, interne vægning og gensidige afhængighed (fortsat fra 2020) -Konkrete indhold forlægges på basis af bestilling fra Landbrugsstyrelsen -Planteekursus med udgangspunkt i de 38 planteindikatorer.	Rådgivning		jan. 2018	løbende
Ny N2.16-2024	Arter og tør natur	Artikel 12 rapportering af Fuglebeskyttelsesdirektivet	Danmark skal efter en bestemmelse i Fuglebeskyttelsesdirektivet hvert 6. år afrapportere status for Danmarks vilde fugle (ca 250 arter/bestande). Der er tale om en direktivforpligtelse. Den næste rapportering skal afleveres i juni 2025. Arbejdet med dataindsamling, opgørelse og rapportering indledes 1½-2 år før deadline. Finansieres inden for FDC ressourcen N1	Rådgivning	Vidensyntese og dataindsamling Finansieres inden for FDC rammen	februar	Der skal leveres i flere faser: forventeligt i august 2024, december 2024 og juni 2025
N3.4-2014-PLP	Arter og tør natur	Opdatering af High Nature Value (HNV) kort	Opdatering af High Nature Value (HNV) kort, samt generel rådgivning vedr. anvendelse, bl.a. i relationen til jordbrugsmæssig regulering og måltætning af støttemidler	Rådgivning	data, kort	jan. 2014	løbende
N3.5-2020	Arter og tør natur	Opdatering af rødlisten 2020-2030 – oversigt over hver art i Danmark.	Der er registreret omkring 36.000 danske dyre- og plantearter i Danmark per 2022. Disse arter er enten i fremgang, stabile eller i tilbagegang. Hvor truet en art er, kan vurderes ved en rødlistevurdering. Vurderingen foretages på et eksisterende inden for hver artgruppe og baseres på en række retningslinjer fastsat af IUCN. DCE står for at uddelegere opgaverne til relevante fagkøber og indhente data, samt at kvalitetssikre den indsendte data. DCE analyserer de indsendte data og præsenterer vurderingerne på en let anskuelig måde, samt fremlægger årsager til rødlistearters eventuelle statusændringer. Resultaterne bliver løbende udgivet på DCE's hjemmeside og i en årlig status. De vurderende rødlistede arter gennemgås med denne finansiering, men der vil kun være en meget begrænset mulighed for at rødlistevurdere nye arter.	Rådgivning	Rødlistevurderinger (database)	Januar	Løbende
N3.7-2023 LST	Arter og tør natur	Udvikling af småbiotoper der etableres på landbrugsarealer fra 2023 samt deres effekter	Opgaven består i at få kvantificeret småbiotopernes biodiversitetsmæssige effekt på landbrugslandskabet i henhold til om de forbedrer, forvarer eller opretholder status quo i forhold til i dag. Der er særligt biodiversitetseffekter af småbiotoper, der bliver liggende i længere tid der er interessante, med den forventning at der sker succession af småbiotoperne. Som noget nyt bliver det muligt at have småbiotoper på landbrugsarealer fra 2023. Formålet med småbiotoper er at sikre en større variation af spredningskoordinater og levesteder for dyr og planter i det dyrkede landbrugslandskab. Småbiotoper omfatter områder på marken, hvor landbruget undlader landbrugsaktiviteter. Der må derfor gerne være højt udsat græs, opvækst af træer og buske, våde områder på øerne og derudover må landbruget også gerne foretage aktiv tilplantning af træer og buske uden produktionsformål med henblik på at øge biodiversiteten. Der bliver ikke nogen fastholdelseskrav for småbiotoper - dog er der ikke noget til hinder for at småbiotoper bliver liggende i lang tid. Da småbiotoper ikke findes på landbrugsarealer i dag, er der behov for at vurdere effekterne ud fra et referenceår (2023), hvor småbiotoperne bliver udlagt og derefter løbende med behov for levering i form af et til to notater om analyser af småbiotoper hen over reformperioden 2023-2027 i henhold til om der er sket en forbedring af biodiversiteten med indførelse af småbiotoper i landbrugslandskabet. Landbrugsstyrelsen bidrager med klogt og over småbiotoper og analyserne kan kombineres med den tidligere gennemførte nationale spørgeskemaundersøgelse på området fra AU planteproduktion.	Rådgivning	1-2 notater i perioden 2023-2027 der indeholder analyse af småbiotopernes biodiversitetsmæssige overordnede effekt i henhold til om de ser ud til at ændre en forbedring, forvaring eller status quo i forhold til i dag og en redegørelse af i hvilken retning småbiotoper ser ud til at udvikle sig. Produkter 2023 En hjemmeside med præsentation af data fra Landbrugsstyrelsen over etablerede småbiotoper og deres type. Hjemmesiden designes, så den kan bruges til at præsentere data om naturindholdet i småbiotoperne. Et notat som beskriver småbiotopernes antal, areal og lokalisering i Danmark og opstiller biologisk begrundede hypoteser om deres forventede naturudvikling og mulige biodiversitetseffekter. Der indgår ikke feltarbejde i	Løbende	Der forventes levering på notat i 2024 i forbindelse med genbesøget af landbrugsstøtten samt i 2027 i forbindelse med forbedrelse til næste reformperiode af CAP
Ny N3.9-2024	Arter og tør natur	Forekomst og udbredelse af plantearter i natur og landskab mhp. identifikation af risikokolonier og måltætning af undersøgelsesarbejdet	Rådgivning om forekomst og udbredelse af plantearter i natur og landskab til brug for Landbrugsstyrelsens planlægning af monitoring for karantænekodegenerer, herunder: - Hjælp til identifikation af risikokolonier, som bør monitoreres som del af Landbrugsstyrelsens undersøgelsesprogram for plantekodegenerer, i form af assistance med viden om forekomst og udbredelse af vilde og plantede (ikke afgrøder) plantearter (urter og vedplanter) i natur og landskab (f.eks. kunlægninger) - Bidrag om værtsplanteforhold i natur og landskab, til skadegænspecifikke beredskabsplaner for håndtering af udbud af karantænekodegenerer, særligt i naturområder og landskab - Rådgivning og overblik over områder/kort o.l. om planteforekomst i dansk natur mhp. at LST kan målrette undersøgelse for karantænekodegenerer i relevante områder, herunder i bl.a. sandsynlighed for etablering under danske klimaforhold - Hjælp til udførelse af EFSA survey cards til brug under danske naturforhold mhp. Landbrugsstyrelsens planlægning af de årlige lovpligtige undersøgelser for karantænekodegenerer - Hjælp til analysing af undersøgelsesdata, f.eks. med henblik på evaluering og justering af undersøgelsesmetoder	Rådgivning	Andet	Løbende	Løbende
Ny	Arter og tør natur	Hyppighed af dataindsamling for bilag II og IV arter i delprogram Natur (EB3)	I delprogram for Natur er overvågningskoden af habitatdirektivets Bilag II og IV arter ikke den samme. En række arter overvåges kun én gang i programperioden, nogle arter overvåges 2 gange i perioden og enkelte arter overvåges 3 gange i perioden. Der er forskellige årsager til forskellene i koden. Der ønskes en analyse af om det er muligt at overholde kravene i habitatdirektivet (artikel 17 rapportering) såfremt alle bilagarter (for Natur) kan overvåges én gang i en programperiode. I analysen skal indgå de overordnede parametre fra artikel 17-rapporteringen: Udbredelse/forekomst, bestandstæthed og levestedskvalitet. Behovet for denne analyse er bekræftet i den kravanalyse, der er gennemført i Miljøstyrelsen for at afklare overensstemmelse mellem overvågningsdata og direktivkrav. Denne analyse kan bidrage til at forbedre opfølgelsen af EU Kommissionens rapporteringskrav for habitatdirektivet (direktivforpligtelse)	Rådgivning	Notat	December	December
Ny	Arter og tør natur	Anvendelse af øvrige data for bilag V-arter i delprogram Natur (EB4)	Der har i NOVANA delprogrammet for Natur aldrig været gennemført en egentlig overvågning af habitatdirektivets Bilag V arter. Det forudsættes at tilstrækkelige og relevante data ville blive indsamlet i forbindelse med den øvrige NOVANA-overvågning. I forbindelse med seneste Artikel 17 afrapportering kunne det konstateres at bilag V arterne almindelig Hvidmus, Guldblomme og Røder er afrapporteret. De øvrige Bilag V arter er afrapporteret som "ukendt". Der ønskes en analyse af om der i offentlig tilgængelige databaser findes tilstrækkelige data til at Bilag V arterne vil kunne afrapporteres i artikel 17. Behovet for denne analyse er bekræftet i den kravanalyse, der er gennemført i Miljøstyrelsen for at afklare overensstemmelse mellem overvågningsdata og direktivkrav. Denne analyse kan bidrage til at forbedre opfølgelsen af EU Kommissionens rapporteringskrav for habitatdirektivet (direktivforpligtelse)	Rådgivning	Notat	December	December
Ny (tidligere "Ny T3.23-2023")	Arter og tør natur	Digital naturovervågning – ramme til videreførelse af DNO projekter	Udvikling af digital naturovervågning med henblik på fremtidig effektivisering af overvågningen. Senest ved udgangen af 2024 konkretiseres opgavebeskrivelserne på baggrund af leverancerne på de fire 2024 delopgaver om bl.a.: 1) Validering af naturtypegenkendelsen på baggrund af feltdata 2) Analyse af digitale strukturparametre med henblik på afklaring af behov for videre udvikling i forhold til at lave nye tilstands vurderingsystemer for habitatnaturtyperne 3) Videreudvikling af strukturparametre 4) Udvikling af tilstands vurderingsystemer på lysbæns- og skovhabitatnaturtyper baseret på digitale strukturparametre	Overvågning	Tilbagevendende	Januar	December
S1	Sær	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					

S1.1	Sær	FDC ferskvand, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
S1.2	Sær	FDC ferskvand, Kvalitetstikring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende
S1.3	Sær	FDC ferskvand, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
S1.4	Sær	FDC ferskvand, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
S1.5	Sær	FDC ferskvand, Mødeaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
S1.6	Sær	FDC ferskvand, Andet herunder Folketingsspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
S1.7	Sær	FDC, Justering NOVANA (sær)	se FDC AP 2024 * Der skal allokeres et beløb til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til S1.3, S1.4 og S1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
S2	Sær	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
S3	Sær	Rådgivning					
Ny S2.4. 2024	Sær	Opdatering af retentionsmodeller for fosfor i sær	I forbindelse med opgørelse af belastning, indsatsbehov og indsatsplanlægning i vandplanlægningen anvendes en model for fosforretention i søerne. Der er behov for at opdatere den nuværende model, da denne er usikker, hvilket øger usikkerheder og dermed risikoen for over eller underdosering af virkemidler til den enkelte sø.	Rådgivning	Notat	2024	Ultimo 2024
Ny	sær	Overvågning og tilstandsvurdering af sær, der ikke kan tilstandsvurderes/overvåges ved almindelige metoder	En række sær omfattet af vandområdeplanerne udhærrer ofte helt eller delvist i visse perioder af overvågningszonen. Overvågningsdata fra disse sær er derfor ofte for mangelfulde til at kunne anvendes til en tilstandsvurdering efter de nuværende metoder/indeks. Der er behov for at udvikle en ny metode til at kunne overvåge og tilstandsvurdere denne type sær, så der i overensstemmelse med vandrammedirektivets regler kan foretages en vurdering af søernes økologiske tilstand.	Rådgivning	Notat	April	December
V1	Vandløb	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
V1.1	Vandløb	FDC ferskvand, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
V1.2	Vandløb	FDC ferskvand, Kvalitetstikring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende
V1.3	Vandløb	FDC ferskvand, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
V1.4	Vandløb	FDC ferskvand, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
V1.5	Vandløb	FDC ferskvand, Mødeaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
V1.6	Vandløb	FDC ferskvand, Andet herunder Folketingsspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
V1.7	Vandløb	FDC, Justering NOVANA (vandløb)	se FDC AP 2024 * Der skal allokeres et beløb til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til V1.3, V1.4 og V1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
V2	Vandløb	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
V3	Vandløb	Rådgivning					
Ny V2.1. 2024	Vandløb	Metode til registrering af planteafgrøder i store vandløb som baggrund for tilstandsvurdering med DVPi	Formålet med projektet er at identificere en metode, der på en dækkende måde kan anvendes til registrering af planteafgrøder i store vandløb (type 3) og som kan danne grundlag for en tilstandsvurdering med brug af dansk vandløbsplanteindeks (DVPi)	Rådgivning	Rapport	2024	Løbende
G1	Transport af Vand og næringsstoffer	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
G1.1-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende

Q1.2-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Kvalitetstskring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende
Q1.3-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
Q1.4-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
Q1.5-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Måleaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
Q1.6-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC ferskvand, Andet herunder Folkestingspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
Q1.7-2023	Transport af Vand og næringsstoffer	FDC, Justering NOVANA (Transport af vand og næringsstoffer)	se FDC AP 2024 * Der skal allokeres et beløb til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til Q1.3, Q1.4 og Q1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
Q2	Transport af Vand og næringsstoffer	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
Q3	Transport af Vand og næringsstoffer	Rådgivning					
Q 2.1 (før v2.6-2018)	Transport af Vand og næringsstoffer	Kvalitetstskring og bearbejdning af 200 ekstra vandløbsstationer	Kvalitetstskring af vandføring og stoftransport på de 200 nye stationer, hvor MST opgør vandføring og stoftransport på baggrund af de udførte målinger i NOVANA programmet, herunder de stationer, der er oprettet i forbindelse med Fødevare- og Landbrugspakken. Hertil kommer en overordnet evaluering af resultaterne fra de 200 nye stationer, herunder afklaring af hvilke og hvordan resultaterne fra de af de nye stationer kan indgå i relation til opgørelser af de samlede kvælstof og fosfor udladninger, som beskrives i NOVANA rapporterne og indarbejdelse af resultaterne heraf i NOVANA rapporterne.	Overvågning		Januar	Løbende
L1	LOOP	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
L1.1	LOOP	FDC landovervågning, Faglig rapportering, beregninger og modellering	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
L1.2	LOOP	FDC landovervågning, Kvalitetstskring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende
L1.3	LOOP	FDC landovervågning, Tekniske anvisning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
L1.4	LOOP	FDC landovervågning, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
L1.5	LOOP	FDC landovervågning, Måleaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
L1.6	LOOP	FDC landovervågning, Andet herunder Folkestingspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
L1.7	LOOP	FDC, Justering NOVANA (landovervågningsautoriteter)	se FDC AP 2024 * Der skal allokeres et beløb til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til L1.3, L1.4 og L1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
L2	LOOP	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
L3	LOOP	Rådgivning					
L3.2	LOOP	Nitratdirektiv, Rådgivning og årlig undtagelsesrapport samt artikel 10-rapportering ift. nitratdirektivet 2020-2023	DCE's årlige bidrag til MIM's rapportering af kvælstofudtagelsen under Nitratdirektivet omfatter rapportering af udvaskningsdata fra NOVANA Landovervågning og desuden modelberegning af nitratkoncentration i rødszonen for kvælborg med og uden en undtagelse fra Nitratdirektivet. Opgaven forventes at fortsætte til og med [2025] idet afrapporteringen er bagudrettet. Dette arbejde er baseret på kobling af afgøder og gødningstributter fra nationale registre. I relation til Nitratdirektivet er der hvert 4. år desuden en artikel 10 rapportering, der beskriver medlemslandenes overvågningsresultater for vandkvalitet relateret til kravene i Nitratdirektivet. I 2024 bidrager DCE hertil ift. rapportering vedrørende stoftransport på eksisterende data iht. en nærmere opgavebeskrivelse. Der forventes ikke bidrag til artikel 10 i 2025. Derudover kan der blive behov for ad hoc rådgivning relateret til den igangværende evaluering og forslag til justering af Nitratdirektivet.	Rådgivning	Rapport	Februar	Februar
H1	Hav og fjorde	Generelle Fagdatacenter (FDC) opgaver					
H1.1	Hav og fjorde	FDC Marin, Faglig rapportering, beregninger og modellering. Inklusiv overvågning efter havstrategidirektivet og habitatdirektivet.	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
H1.2	Hav og fjorde	FDC Marin, Kvalitetstskring, dataanalyser og databaser	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater m.v.		løbende

H1.3	Hav og fjorde	FDC Maris, Tekniske anvistning	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater og TA'er		løbende
H1.4	Hav og fjorde	FDC Maris, Metodeudvikling, interkalibreringer	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
H1.5	Hav og fjorde	FDC Maris, Mådeaktiviteter og FKG rådgivning	se FDC AP 2025	Overvågning	Referater m.v.		løbende
H1.6	Hav og fjorde	FDC Maris, Andet herunder Folketingspørgsmål	se FDC AP 2025	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
H1.6	Hav og fjorde	FDC, Justering NOVANA (maris)	se FDC AP 2024 Der allokeres ressourcer til opgaven som udmøntes ved at der skal reduceres tilsvarende i de angivne ressourcer til H1.1 H1.3, H1.4 og H1.5	Overvågning	Notater, rapporter		løbende
H1.3-2025 ekstra	Hav og fjorde	FDC Maris, Tekniske anvistning o.l.					
H2	Hav og fjorde	Konkrete Fagdatacenter (FDC) opgaver					
H2.2.a	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - effekter i muslinger	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.b	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - muslinger	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.c	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - muslinger. Supplerende målinger.	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.d	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - ølekvabber	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.e	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - effekter i ølekvabber	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.f	Hav og fjorde	Overvågning, Miljøfremmede stoffer - fladfisk	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.2.g	Hav og fjorde	Miljøfremmede stoffer - imposax effekter i snegle	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.3	Hav og fjorde	Revovervågning - sten og boblerev	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.4.a	Hav og fjorde	Overvågning, marsvin	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.4.b	Hav og fjorde	Overvågning - Spættet sæl	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.4.c	Hav og fjorde	Gråsæl	Jf. NOVANA	Konkret overvågning	data	Januar	løbende
H2.5	Hav og fjorde	Akkreditering	Akkreditering relateret til den marine NOVANA overvågning DCE udfører	Konkret overvågning			løbende
	Hav og fjorde	Regulering ift. Gennemsnit 2022-2027	Jf. NOVANA Regulering for afvigelse ift. gennemsnit for programperioden (2023 priser) og ramme er hævet da ovenstående akkreditering er flyttet fra en andel af T3.6	Konkret overvågning			
H3	Hav og fjorde	Rådgivning					
H2.9-2018	Hav og fjorde	Udarbejdelse af kapitel om hydrografi i NOVANA-havrapport baseret på årlig afvikling af marine modeller	AU skal udarbejde et kapitel om hydrografi i NOVANA-havrapporten baseret på årlig afvikling af marine modeller. MST har afsat midler til at involvere DHI som samarbejdspartner, samt til at betale for drivdata. Delt i tre og løst i årene 2025-2027	Overvågning	Rapport	Januar	Oktober
H2.10-2018	Hav og fjorde	Kvalitetssikring og afrapportering af data til ICES impulsstøjregister	Der indsamles i forbindelse med overvågningen af undervandsstøj under havstrategidirektivet data fra støjende aktiviteter som bl.a. seismiske undersøgelser, havneudvidelser mm. Dette data skal kvalitetssikres og afrapporteres til ICES impulsstøjregister 1 gang årligt. Opgavens omfang vil afhænge af, hvor mange aktiviteter der forgår et givent år.	Rådgivning	Dataarbejde	Januar	løbende (Indberetningsdeadline 8. sept)
H3.7-2017-FS	Hav og fjorde	Rådgivning om beskyttelse af marine habitattyper, herunder effektvurdering af nye forvaltningsiltlag	Rådgivning ad hoc om udformning af reguleringsiltlag for fiskefærd til beskyttelse af marine habitattyper (rev, sandbanker mv.), herunder effektvurdering af nye forvaltningsiltlag, jf. EU's naturdirektiver (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, samt havstrategidirektivet). I 2025 forventes særlig fokus på habitatområder i de indre danske farvande. I den sammenhang kan der bl.a. være behov for viden om områdemes type, tæthed og udbredelse og de presfaktorer som evt. udgør en risiko for områdemes udvikling.	Rådgivning	Notat	Januar	løbende

H3.9-2017- FS	Hav og fjorde	Rådgivning om beskyttelse af marine havpattedyr og havfugle, herunder effektivisering af nye forvaltningsilttag	Rådgivning ad hoc om udformning af reguleringsilttag for fiskeriet til beskyttelse af marine havpattedyr og havfugle, herunder effektivisering af nye forvaltningsilttag, jf. EU's naturdirektiver (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, samt havstrategidirektivet). I 2025 forventes særlig fokus på bæltbæstendens af marvin, herunder vurdering af behovet for og udformning af eventuel reguleringsilttag for fiskeriet. I den sammenhæng kan bl.a. der være behov for viden om bestandens kerneområder, bestandens tæthed og udbredelse og de presfaktorer som evt. udgør en risiko for bestandens udvikling.	Rådgivning	jf. tilpasset opgavebeskrivelse	Januar	jf. tilpasset opgavebeskrivelse
Ny	Hav og fjorde	Faglig rådgivning til projektet Integreret Marin Miljøovervågning (IMM)	Der er stort politisk fokus på havmiljøet og på at få et stærkt datagrundlag for politiske beslutninger vedr. havmiljøet, herunder vurdere hvorledes anvendelsen af havarealer. Et stærkt datagrundlag er ligeledes afgørende for at kunne opfylde de omfattende EU-retlige og faglige krav til den marine overvågning og for den konkrete planlægning, gennemførelse og overvågning af marine miljøindsatser, herunder marine naturgenopretningsprojekter. Projektet Integreret Marin Miljøovervågning (IMM) er et 4-årigt forsknings- og udviklingsprojekt, der har til formål at skabe en ny, omkostningseffektiv marin overvågning og forbedre den tidlige oplysning og arealdækning af marine overvågningsdata. Konkrete fokuspunkter i projektet er videreudvikling af marine modeller samt øget anvendelse af bl.a. målebåjer og satellitdata i overvågningen. Det er afgørende for gennemførelsen af projektet og implementeringen af projektets leverancer, at det marine fagdatacenter involveres i udviklingsarbejdet og løbende bidrager med faglige input.	Rådgivning	Mædedeltagelse	Februar	December
K3	Klimatilpasning	Rådgivning					